

Т. LXIX.

Р. 1906 кн. I.

Рік XV.

ЗАПИСКИ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

НАУКОВА ЧАСОПИСЬ

ПРИСВЯЧЕНА ПЕРЕДОВСІМ УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІЇ, ФІЛЬОЛОГІЇ Й ЕТНОГРАФІЇ

виходить у Львові що два місяці під редакцією

МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО.

MITTHEILUNGEN

DER ŠEVČENKO-GESELLSCHAFT DER WISSENSCHAFTEN IN LEMBERG

WISSENSCHAFTLICHE ZEITSCHRIFT, GEWIDMET VORZUGSWEISE
DER UKRAINISCHEN GESCHICHTE, PHILOLOGIE UND ETHNOGRAPHIE

BEDIGERT VON

MICHAEL HRUŠEVŠKYJ.

B. LXIX.

1906, I B.

XV Jahrgang.

Накладом Наукового Товариства імени Шевченка

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

—↔↔↔ Вийшло наслідком друкарських страйків 9/III с. с. 1906. ↔↔↔—

Сей п'ятнадцятий річник „Записок“ розпочинаємо в міцній надії, що вже зближасться кінець тої splendid isolation, в яку постаралися поставити наукову роботу, згруповану коло нашого Наукового Товариства, абсолютні заборони російської цензури й неприхильність офіційних або шовіністично настроєних наукових сфер (російських і польських), що старалися позбавити впливу нашу наукову роботу, замовчуючи й ігноруючи її всюди. Нині слабне й валить ся вже цензурний кордон, що ділив нас від українських земель Росії, а й подуви свіжого вітру, занесені могутнім суспільним рухом і в катакомби офіційної науки, певно не лишать ся без впливу на оздоровлення й оживлення наукової роботи, дадуть їй більшу об'єктивність і свободу від офіційних і шовіністичних камертонів. Наша наукова робота, сими противними заходами поставлена на становище національної й політичної маніфестації, явить ся в тім світлі, яке в дійсности належало й відповідало їй — змагань до можливо ясного й правдивого пізнання сучасности й минувшини нашого народу й сотворення культурних засобів для його подвигнення з вікового занепаду.

Орган інституції, основаної в столиці австрійської України Українцями з Росії для розвою української літератури й науки, проскрібованої в Росії, „Записки“ закладені були п'ятнадцять літ тому з ініціативи українських (київських) учених і літератів як всеукраїнський орган, що мав скупити в собі праці учених, які гірко відчували заборону, що тяжила над українським словом в Росії й абсолютно виключала наукові публікації на українській мові. Цілий ряд визначних учених-Українців прирік тоді свою участь у сім першим науковим українським журналі. Але обставини поневоленої України показали ся сильнішими від сих приречень: дуже небогато додержало своєї обіцянки й взяло участь в заснованім журналі. Ще менше було таких, що не скінчили своєї участі в нім з першою статєю. Підписаний, поставивши собі завданням розширити Записки, організувати їх по типу наукової часописи й випускати її що три, потім що два місяці (перші роки Записки виходили річником), дуже скоро мусів переконатися, що в тодішніх цензурних і всяких иньших обставинах було б чистою ілюзією покладати ся на поміч великої „сборної України“, що наукова робота, коли хоче йти, мусить оперти ся на місцеві сили.

Старання в сїм напрямі не були даремні. Коли участь України російської зіставала ся випадковою й уривковою, то на місці, у Львові організувала ся громадка людей, не богатих числом, але сильних духом, вірою в будучність свого народу й любовю до нього, що сьміло підставила свої плечі під тягар української наукової роботи й двигнула його з незломним наміром — донести до хвилі розкріпощення України, щоб передати його в руки нових, численних робітників свободної й обновленої соборної України.

І тепер ми чуємо себе при границі тої обітованої української землі. Довгий і тяжкий, безпривітний шлях по пустині добігає кінця. Останніми прасовими розпорядженнями відтворена нашому журналу дорога в Росію. „Временныя правила“ дають можливість засновання українських наукових часописей в Росії. Близький той час, коли ми не будемо одинокі в своїй науковій роботі й не будемо ізольовані в ній.

Витаючи сю близьку й радісну хвилю хочемо стрінути її гідно — як лише можливо хочемо пристроїти й прикрасити наш журнал. Сповняємо давній дезідерат наукових секцій Товариства й розширяємо великість книжок — се дасть нам можливість давати більше статей та свбіднійше містити більші статі й більші матеріали. Даємо показнійшу форму книжкам. Зближаєть ся час, коли по словам поета, котрого іменем прикрашаємо наші публікації

спочинуть потомлені невідьників руки
і коліна відпочинуть кайданами куті

— бодай трохи!

З вірою в близьке відродженне українства, в близький розвій української науки з подвоєною енергією вступаємо в новий рік нашого видання, що відкриває перед нами нові, далекі й широкі перспективи наукової роботи. А коли наша радість здивує когось, нехай пригадає собі, що сї слова пише Українець з Росії, що п'ятнадцять літ тому писав вступну статю для першої книжки сєї „абсолютно забороненої в Росії“ наукової часописи, що дванадцять літ з тяжким трудом редагував сей проскрібований і старанно замовчаний орган, і сам з цілою своєю науковою роботою за сей увесь час був проскрібований в Росії, а взагалі вся та українська наукова діяльність представлювана як робота „темних сил“. Зміркувавши се, мабуть ніхто не здивуєть ся радості, яку будить в нас упадок заборон та перспектива свбідної наукової роботи й обміну наукової мисли на великих просторах українських земель.